

**Kin̄wakti kə Bəəl n̄i nyaka i kijuŋni
 ki
 Galeshia
 Gia yə yi kə i Kin̄wakti ki
 Galeshia kələ mə**

A n̄i kə i jəbi wə bə n̄i yisi i fukuki ntum wi ndzəŋni kəm Jisəs, bəni bə bə n̄i kəkə Bəju dzə lə già yiwə, yə bəni bədəkə n̄i dza yisi i dzəki bəh nlani wə wi kə a bə kaŋaki i j̄əki bənchi bə Muses bəchi, kighə i sūnki bəni bə bə kəkə Bəju ka bə numki bəni bə Klistus bə ŋkəŋ.

Kin̄wakti kələ Bəəl n̄i nyaka i bəni bə Galeshia, ki n̄i kə i bəəŋ mfi bibə a bə fləni dzə i già yindzəŋni wə. Si wi kə wain̄ ntum wi Jisəs yakadəiŋ, wi ka nyaka tsə a ninshin̄ i chusi ndzəŋ a Nyə dzəki mi a wi kə chəŋ i wi nshiŋ num kəm shəm yə wi jiə i Klistus wə.

Kifwu ki già i Kin̄wakti kələ mə

1:1-10 Kin'yisi

1:11-2:21 Nga bi Bəəl ka wain̄ ntum wi Jisəs
 Klistus

3:1-4:31 Bəəl dzaka kəm ntum wi ndzəŋni bəh
 bənchi

5:1-6:10 Bəni bə bə kə bə Klistus buku lə i mfa wə
 ka wəkəki num i Kin̄'waka ki Baiŋni wə

6:11-18 Kin̄gəksi

¹ Kin̄wakti kələ nyaka mih Bəəl, wain̄ ntum wi Jisəs Klistus. Mih kəkə wain̄ ntum num a faaŋ mi wiwəm nabə i nya ŋga i mih. A n̄i faaŋ Jisəs Klistus bəh Nyə Ba wi wə wi n̄i dzasi wi i kpi wə.

² Mih bəh bwa bə nih bəmbəiŋ bə bumni bəchi bə bə kə fa bəniki dzəki i mbəiŋ bijuŋni bi bəni bə bumni i kwili wi Galəshia wə.

³ Nyə Ba wibukumbəiŋ bəh Bah Jisəs Klistus chūsi shəm yindzəŋni i mbəiŋ chu nyâ mbəiŋ bəh kimbəiŋni.

⁴ Jisəs Klistus kə wə wi n̄i nya gwu yi kəm chu bibukumbəiŋ ka ŋgaiŋ bwili bukumbəiŋ i kaŋ yi mbi whichu wələ i liə. Yələ kə asi Nyə wə wi kə Nyə chu num Ba wibukumbəiŋ n̄i sisi.

⁵ Ma bukumbəiŋ nyâki kiŋkəkn̄i i wi jəbi whichi kiŋgəksi kəbi. Yi nūm ayaka.

Ntum wi ndzəŋni kəm Jisəs Klistus kə a wimu

⁶ Dzaka wəmki mih wəmni a, akisəkə mbəiŋ dza ka bee lə Nyə wə wi n̄i bəŋŋi mbəiŋ kəm shəm yindzəŋni yə Klistus kaŋaki i mbəiŋ, ka biəliki num ntum wi ndzəŋni widəkə chi chi.

⁷ Yi məŋ a, ntum wi ndzəŋni widəkə chu kələ chi chi. Yi kə alə a bəni bədəkə nəŋki i shakyi mfí bimbəiŋ, nəŋ i bəkəli təkə ntum wi ndzəŋni wə kəm Klistus.

⁸ Mih dzakaki a, kəŋ a numki na buku yuwidəkə chinda wi Nyə widəkə i bəiŋ ka dzə fukuki ntum widəkə chi chi i mbəiŋ a kəbi wə buku n̄i fuku i mbəiŋ, yaka wəmaka mi ni giŋ lə ləiŋ!

⁹ Asi buku n̄i kə buku fuku lə i mbəiŋ, buku chu fukuki i mbəiŋ i liə a, mi widəkə ka bi dzə ka fukuki ntum widəkə chi chi i mbəiŋ a kəbi wə mbəiŋ n̄i dzə, yaka wəmaka mi ni giŋ lə ləiŋ!

¹⁰ Mbəiŋ kwakaki a mih nəŋki a bəni kōksiki mih ma a Nyə kōksiki mih a? Ma mbəiŋ kwakaki a mih nəŋki i fəki a bəni wəkəki ndzəŋni a? Mih kabə nəŋ

i fəki a bəni wəkəki ndzəŋni, ma mih ma numki mi wi nəm wi Klistus.

Ntum wi ndzəŋni wə Bəəl n̄i fukuki a n̄i chusi Klistus i wi

¹¹ Bwa bə nih bəŋ, mih nəŋki a mbəiŋ kiə a ntum wi ndzəŋni wi Nyə wə mih n̄i fukuki i mbəiŋ n̄i kəkəgia yi mi wiwəm.

¹² Mih n̄i ka wəkə dəkə i dzaka ki mi widəkə wə, a n̄i ka lani dəkə mi widəkə mih yεiŋ. A n̄i chusi Jisəs Klistus i mih.

¹³ Mih dzakaki lə kəm mbəiŋ wəkə lə asi nəni kəŋŋi n̄i kə jəbi wə mih n̄i kεiŋki mih biəli kimbum kibuku ki Bəju. Mih n̄i bwaŋki lə gvu i bəni bə bumni bə Nyə cheiŋ nya ŋgəkə i dzəh yichu wə nəŋ i kaasi bə kaasini.

¹⁴ Mih n̄i tsəki a ninshiŋ i kimbum kibuku ki Bəju wə tsə sumi yinj i bəni bəbuku kintəəŋ, lansi shili nalə i nəni ki kwili ki bətii bəbuku wə.

¹⁵ Ayakalə, Nyə n̄i kə wi babwili lə mih ka jiə mih kεiŋ i nih wuŋ shəm. Shəm yi yindzəŋni yə wi ni chusi i mih bi fə wi bəəŋ mih.

¹⁶ Wi bi chusi Waiŋ wi i mih i kiŋkəŋ ki wə, ka mih nyāniki fukuki kəm wi i bəni bə bə kəkə Bəju. Si wi n̄i chusi yakadəiŋ, mih n̄i kəkə i chu bikə lə gia yidəkə i mi wiwəm.

¹⁷ Mih ni ka yaka i Jəlusalem i yεiŋ bəni bə bə n̄i kə bə si num bwa bə ntum bə Jisəs i mih nshiŋ. Mih dza tsə mfiŋ num i Aləbia, ka nyə fεiŋ fiəni dzə i jum wə i Damaskus.

¹⁸ Si jía yitali n̄i tsə, mih yaka tsə i Jəlusalem ka buku Bita k̄ləni gwu. Si mih n̄i yaka tsə, buku wi nə kaŋ jwəfi ntsə yite.

¹⁹ Mih n̄i ka chu yein̄ dəkə mi widəkə i mbaŋ wi bwa bə ntum bə Jisəs a kəbi a Jem wainjnih Bah wibukumbein̄ Jisəs.

²⁰ Gia yələ mih nyaka lə kə ɳkəŋ, Nyə kiəki lə a mih nyiki kə num ntəkə.

²¹ A dzə num i jəbi widəkə wə, mih dza tsə i bimbu bi Silia bəh bi Silishia wə.

²² Jəbi wiwə n̄i kə bijuŋni bi bəni bə Klistus i kimbu ki Judea wə n̄i kiəki kə mih i shi wə.

²³ Bə n̄i wəkəki a wəkəni si bəni dzakaki a, “Mi wə wi ni shiki bwaŋki lə gvu i bukumbein̄ chein̄ nyaniki i liə fuku a bəni jiə shəm i Klistus wə, num gia yə wi ni shiki nəŋki a ɳgaiŋ kaasi yi kaasini.”

²⁴ Bə wəkə yakadəin̄ ka tumyiki bikum bi Nyə i gia yə wi fə i mih.

2

Bwa bə ntum bə Jisəs təbi gia yi Nyə yə Bəol n̄i fukuki

¹ Jia jwəfi ntsə yina tsə, mih chu yaka tsə i Jelusaləm buku Banabas. Jəbi wə mih n̄i yakaki mih dzə Taytus.

² Mih n̄i yaka i jəbi wələ wə num a chusi Nyə a mih yâka. Si mih yaka, ka yein̄ bəni bə bə n̄i kiəki bə ka kifwu, buku bə baka gwu, mih jiə ntum wi ndzəŋni wi Nyə wə mih n̄i fukuki i bəni bə bə kəkə Bəju i bə nshij̄. Mih n̄i fə yakadəin̄ ka nəm wə mih kə mih nəm lə bəh wə mih kəiŋki i nəm ka wi bi ma laka kilələ.

³ Bə wəkə yakadəin̄, na bwaŋki a bə suuŋ Taytus wə buku wi n̄i kə, namana yaka si wi n̄i kə mi wi Glik.

4 A n̄l m̄oŋ k̄m b̄n̄i b̄d̄k̄ b̄ b̄ n̄l nyiki nt̄k̄ a b̄ k̄ b̄n̄i b̄ bumni, b̄ b̄ n̄l w̄eeli lī i di bī buku n̄l k̄, ma b̄ n̄l ka dzaka i ts̄l lī i ȳemaka w̄. B̄lə b̄n̄i n̄l dz̄ka b̄n̄i b̄ w̄eelin̄ i ȳeij̄ dz̄h ȳ buku si d̄ensi f̄gia ȳeij̄ k̄m buku chīn̄i b̄h Klistus Jis̄s. Ayaka b̄ b̄ n̄l i fīn̄i fīn̄i buku i n̄m wi m̄fa w̄.

5 Buku n̄k̄ b̄um k̄ na tw̄esi gia ȳ b̄ n̄l dz̄aki b̄h yi. Buku n̄l f̄eki yakad̄in̄ ka buku j̄ī ȳk̄n̄ bī bi k̄ bi ntum wi ndz̄en̄i wi Nȳo w̄lə i mb̄eij̄.

6 B̄n̄i b̄ b̄ n̄l kīk̄ a b̄ k̄ kifwu, n̄l ka kp̄eij̄si gia yid̄k̄ i ȳ w̄ mī n̄l fukuki. (K̄n̄ b̄ n̄l k̄ na fin̄, ȳemaka kan̄aki k̄gia yid̄k̄ i f̄ b̄h mī, k̄m Nȳo chusiki k̄chi chi).

7 Ayakal̄, b̄ ȳīn̄i ȳeij̄ l̄ a b̄ nya ntum wi ndz̄en̄i wi Nȳo i mī kaŋ i fūkuki i b̄n̄i b̄ b̄ k̄k̄ B̄ju, a lin̄ si b̄ nya i Bita a wi fūkuki i B̄ju.

8 Yi k̄ a Nȳo w̄ wi n̄l nya ȳga i Bita a wi n̄mki ka waīntum wi Jis̄s i B̄ju, k̄ a wi w̄ wi n̄l nya t̄ i mī a mī n̄mki ka waīntum wi Jis̄s i b̄n̄i b̄ b̄ k̄k̄ B̄ju.

9 J̄obi w̄ b̄ n̄l ȳeij̄ dz̄ah ȳ Nȳo duksi mī ȳeij̄, J̄em b̄h Bita b̄h J̄en̄ b̄ b̄ n̄l kīk̄ a b̄ k̄ bint̄n̄ bi b̄n̄i b̄ bumni ka nya kaŋ i buku Banabas i chusi a buku b̄ n̄mki i fīn̄i f̄imu w̄. Buku b̄ ka bum a buku ts̄l n̄mki i b̄n̄i b̄ b̄ k̄k̄ B̄ju, ayaka b̄ ȳīn̄i n̄m i B̄ju.

10 Gia ȳ b̄ n̄l dz̄aka n̄l k̄ al̄ a buku kwâkaki B̄ju b̄ b̄ k̄ b̄ kifuu. Ȳelə num na gia ȳ mī n̄l k̄n̄ki i f̄eki.

B̄oɔlyɔli i Bita i Antiɔk

11 A dz̄a num i j̄obi wiw̄o w̄, Bita dza dz̄a i Antiɔk, mī ȳoli i wi, i wi n̄shiŋ̄ k̄m wi n̄l ndz̄ani nal̄.

12 Yi kə a wi n̄i yisi dzə ka dziki bəh bəni bə bə kəkə Bəju, chu sabi kə. Jəbi wə bəni bədəkə bə Jəm n̄i faaŋ n̄i dzə, wi yisi i gukuki gwu i jum wə, ka dza gaali buku, na chu dzi bəh bə. Wi n̄i gaali yakadəiŋ kəm wi n̄i lwaki mbaŋ wə wi n̄i shiki bwaŋki alə a bə kaŋaki i sūn̄ mi wə wi kəkə wi Ju ka wəmaka numki mi wi Klistus.

13 Si wi fə yakadəiŋ bəni bə bumni bədəkə bə bə n̄i kə Bəju ka sini nəni ki kiwə kə wi n̄i laniki chi fə chi. Na Banabas mwi ka ndzani tə biəli tə nəni kiwə.

14 Jəbi wə mih ni yein a bə fəki fibə biəli kə dzəh yi ŋkəŋ asi ntum wi ndzəŋni wə kəm Klistus nəŋki, mih ka dzaka i Bita i bə bəchi nshin̄ a, “Wə kə mi wi Ju, num wə si nə ka mi wi tumi, kəbi ka mi wi Ju, wə nəŋ i kanyiki bəni bə bə kə bəni bə tumi a bə nəŋki ka Bəju dain̄ a?”

15 Mih n̄i dzakaki i Bita yakadəiŋ num ŋkəŋ a buku bə kə bwa bə kwili Bəju. Buku kəbi bəni bə tumi bə bə yein̄ki a bə kə bəni bəchu.

16 Ayakalə, buku kiə a Nyə dzəki kə a mi kə ŋgbə widəkə kəbi i wi nshin̄ kəm wi jiəki bənchi. Wi dzəki kəm wi jiə shəm i Jisəs Klistus wə. Na buku Bəju mwi jiə tə shəm i Klistus Jisəs wə ka buku numki ŋgbə widəkə kəbi i Nyə nshin̄, a kəbi kəm buku jiəki bənchi. Yi kə a mi kabə jiəki bənchi, Nyə kəkə i dzəki wi a wi kə ŋgbə widəkə kəbi.

17 Buku kabə məomsiki i numki ŋgbə widəkə kəbi i Nyə nshin̄ kəm buku kə bəni bə Klistus, ayaka bəni chu yein̄ a buku kə bəni bəchu kəm buku jiəki kə bənchi bə Bəju, yaka kə a Klistus təbiki lə chu a? Yi məŋ num yakadəiŋ lə kpa!

18 Mih ka dza bá chu fiəni maaki dzéh yi bənchi

num yə mih n̄i shakyi, yəmaka chusiki a mih kɔ mi wə mih bwiŋki nchi bwiŋni.

¹⁹ Gia yə yi kɔ, kɔ a i kimbu ki bənchi wə mih kɔ num mih kpi l̄o, num a wəo bənchi mih, mih kpi ka mih nəki si Nyɔ nəŋki.

²⁰ Mih kələ i dzaka a bə n̄i baŋŋ l̄o mih i kintasi wə mih kpi buku Klistus. Nəni kə mih kaŋaki i liə chu kəkə kəŋŋ. A nəki Klistus i mih wə. Nəni kə mih kaŋaki i liə i mih wə kə kəm shəm yə mih jiə i wainy Nyɔ wə wi n̄i chusi kiŋkəŋ i mih ka nya gwu yi i kpi kəm mih.

²¹ Mih məŋ i nəŋki kinduksi ki Nyɔ. Asi kɔ a mi kələ i num chəŋ i Nyɔ nshinj kəm wi jiəki bənchi, ma yi numki a kpi yi Klistus n̄i kɔ a kilələ.

3

Kəm bənchi bəh njia wi shəm i Klistus

¹ Ɔ ɔɔ bəni bə Galeshia, mbəiŋ kɔ biyuŋ! A liŋŋ ndə mbəiŋ? A kəkə a mbəiŋ bə bə fuku baiŋsi i mbəiŋ si bə n̄i baŋŋ Jisəs Klistus i kintasi wə mbəiŋ yεiŋ baiŋsi a?

² Mih ki bikəki l̄o gia yimu i mbəiŋ. Kiŋ'waka ki Nyɔ n̄i dzə i mbəiŋ wə kəm mbəiŋ n̄i fəki asi bənchi dzakakki, ma kəm mbəiŋ n̄i bum gia yə mbəiŋ n̄i wəkə a?

³ Mbəiŋ kɔ biyuŋ kəm nə l̄o? Mbəiŋ yisi gia bəh Kiŋ'waka ki Nyɔ, mbəiŋ bá num i liə a mbəiŋ ki kaasiki num bəh ɳga bimbeŋ na?

⁴ Mbəiŋ yεiŋ bəŋgəkə bəduli a kilələ a? Mih yεiŋki kə a, akə kilələ.

⁵ Nyɔ nyaki Kiŋ'waka ki i mbəiŋ chu fə gia yi kaŋyini i mbəiŋ kintəəŋ kəm nə a? Wi fəki yakadəiŋ

kəm mbəiŋ jiəki bənchi ma kəm mbəiŋ wəkə ntum
wə kəm Klistus ka bum wi a?

⁶ Yi kə asi bə nyaka kəm Ablaham i Kinjwakti ki Nyə wə a,

“Wi n̄i bum gia yə Nyə n̄i dzaka,
Nyə ka dzo wi a wi kə mi wi chəŋ.”

⁷ Mbeiŋ yēiŋ alə a, akə bəni bə bə jiə shəm i Nyə
wə bə kə bwa bə Ablaham.

⁸ Kinjwakti ki Nyə n̄i kə ki dzaka a keiŋ i kikpu wə
a Nyə bi dzo bəni bə bə kəkə Bəju bə num ŋgbə kəbi i
wi nshinj kəm shəm yə bə kə bə jiə i wi wə. Kinjwakti
ki Nyə ka fuku ntum wi ndzəŋni wələ i Ablaham
kaŋ keiŋ, dzaka a,

“Nyə bi bəiŋsi lə bitumi bichi i nshwainj wə kəm
wə.”

⁹ Ayakadəiŋ, yi kə a bəni bə bə kə num bə jiə shəm
i Nyə wə kə Nyə bəiŋsi tə bə asi wi n̄i bəiŋsi Ablaham
wə wi n̄i kə wi jiə shəm i wi wə.

¹⁰ Bəni bəchi bə bə yeiŋki a bə kələ numki chəŋ i
Nyə nshinj kəm bə jiəki bənchi kə bə giŋki ləiŋ i gwu
yibə wə, kəm bə kə num bə nyaka a,

“Mi wichi wə wi nəki kə si bə nyaka i Kinjwakti ki
Bənchi wə,

wi fə kə asi bənchi bəchi nəŋki,
wi giŋki ləiŋ i gwu yi wə.”

¹¹ Yi chusiki lə ndaiŋ a Nyə dzəki kə mi a wi kə ŋgbə
kəbi kəm wəmaka jiəki bənchi. Akə gia yə bə kə bə
nyaka a,

“Akə mi wə Nyə dzo a wi kə chəŋ kəm shəm yə wi jiə
i wi wə,

wə wi bi kwati nəni.”

¹² Bənchi kaŋaki kə gia yidəkə i fə bəh njiə wi
shəm i Nyə. Yi yiŋni kə a, “Mi wə wi jiəki bənchi wi
ni nəki biəli num bə.”

13 Klistus nĩ kɔ wi təinj bukumbεiŋ i kanj yi lɔinj yə bənchi dzəki bəh yi. Wi nĩ giŋ bələinj bəbukumbεiŋ i wi wə, num asi bə kɔ bə nyaka a,

“Lɔinj kɔ i mi wə bə kɔ num bə shənjsi wi i kpeinj wə.”

14 Wi nĩ fə yakadəiŋ, ka kimbəiŋsi kə Nyɔ nĩ bəiŋsi Ablaham yeinj, dzə tə i bəni bə bə kəkə Bəju kɔm Klistus Jissəs, ka bukumbεiŋ bə bə jɪə shəm i wi wə kwati tə Kinj'waka ki Nyɔ kə wi nĩ kaka.

Bənchi kəkə i nəŋni kiŋkaka ki Nyɔ

15 Bwa bə nih bəŋ, bukumbεiŋ sini dzəgia yə bəni si fə chəkə bichi. Bəni ka kəiŋsi gia dzi miŋkaiŋ, yaka mi widəkə kəkə i chu nəŋni gia yiwə nabə i kpeinjsi gia yeinj wə.

16 Kɔm bə biŋkaka bi Nyɔ, kɔ num wi nĩ kaka i Ablaham bəh wainj wə wi bi bukuki i chwəŋkijuŋ ki wə. Bə ka nyaka dəkə a, “Akə i bwa bə bə bi bukuki i chwəŋkijuŋ ki wə,” yi chusiki a yi məŋ dəkə i bəni bəduli. Yi chusiki a, ki dzakaki kɔm wainj wimū, a num wainj wi wələ Klistus.

17 Gia yə mih nəŋki i dzaka kɔ a, Nyɔ nĩ fə kiŋkaka kələ, jíatə gi yina bəh mbantia (430) ka wi dzə nya bənchi. Si yi kɔ yakadəiŋ, bənchi bə bə nĩ dzə i jum wə kəkə chu dzə nəŋni miŋkaiŋ mə Nyɔ nĩ dzi i kikpu wə, ka gia yə wi ma nĩ kaka laka kılələ.

18 Yi kabə num a mi kələ i kwati kimbəiŋsi kələ a num a jəbi wə wi jiəki bənchi, yaka yəmaka chu məŋ a Nyɔ nĩ kaka bəni kakani bəh yi. Ayakalə, Nyɔ nĩ nya ki i Ablaham biəli asi wi nĩ kaka wi yeinj.

19 Fwu wi gia wi bənchi kɔ nə? Bə nĩ kpeinjsi bənchi i chusiki gia yə bəni nĩ ndzani yeinj, i yisi i jəbi wiwə wə i tsə buku na i jəbi wə wainj wələ wə Nyɔ nĩ fə kiŋkaka kələ kɔm wi bi dzəki. Ayaka Nyɔ

ka nya bənchi bələ, bəchinda bu ka nya i kaŋ yi mi widəkə a wi nyâ dâŋsi i bəni.

20 Ntə mbeinj kiəki lə a bəni ka dza i keiñsiki gia mi widəkə num i bə kintəeŋ, yaka wi kə i bə bəchi. Ayakalə, Nyə kə a wi mbəŋ.*

21 Si yi kə yakadəinj, yaka nchi chu kələ i nəiŋ gia yə wi n̄i kaka a? Yi kəkə i num yakadəinj! A n̄i kə a nchi widəkə n̄i kələ feinj wə wi kə i nya nəni, ma mi kələ i num chəŋ i Nyə nshiŋ kəm wi jiəki bənchi ŋkəŋ.

22 Ayakalə, Kiŋwakti ki Nyə dzakaki a mi wichi kə mfá i chu cheinj. Yaka kə a kiŋkaka kə Nyə n̄i kaka, i mi wə wi jiə shəm i Jisəs Klistus, akə a wəmaka wə wi jiə shəm i wi bi kwatiki a.

Bənchi n̄i kə ka nshi wainj

23 A n̄i kə i kikpu wə, maka Jisəs dzə ka bəni ni jiəki shəm i wi, bəni n̄i kə i bənchi cheinj num bənchi kaŋa bə ka bəni bə nsəŋ ka chəniki, i tsə buku i jəbi wə Nyə bi chusiki Jisəs a bə j̄ləki shəm i wi.

24 Bənchi n̄i kə ka nshi wainj wə wi shiki bəh bəni i lumsiki bəni i tsə buku i jəbi wə Klistus bi dzə yeinj ka bəni jiəki shəm i wi wə ma Nyə ka bi dzə bə a bə kə ŋgbə kəbi i wi nshiŋ.

25 Si Klistus kə wi dzə lə bəni jiə shəm i wi wə, bukumbəinj chu kəkə i kaŋ yi nshi wainj wələ wə.

26 Mbəinj bə mbəinj kə num mbəinj chiŋni mbəinj bəh Klistus Jisəs, mbəinj bəchi si num lə bwa bə Nyə, kəm shəm yə mbəinj jiə i Klistus wə.

* **3:20** Yi kə fa chəŋ a, Nyə kə a wimū.

27 Mbεiŋ kləki a mi wichi wə bə kə bə juli wi i bəkə, chinji bəh Klistus si num lə bəh Klistus i fiεŋ fimu wə.

28 Mi widəkə chu kəkə chi chi a wi kə mi wi Ju nabə a wi kəkə mi wi Ju. Mi widəkə chu kəbi chi chi a wi kə mfa nabə waiŋ wi dzu, mi widəkə chu kəbi chi chi a wi kə minyuku nabə miŋkpaŋa. Mbεiŋ bəchi si num lə i fiεŋ fimu wə i Klistus Jisəs wə.

29 Si mbεiŋ si num lə bəni bə Klistus yakadəiŋ, yaka mbεiŋ si num lə bwa bə Ablaham, mbεiŋ bi kwatiki lə bieŋ biə Nyə nı kaka Ablaham yeŋ.

4

1 Gia yə mih dzakaki kə a, mi kabə num i bi dzə dzi bieŋ bi ba wi, ayakalə wi keŋ waiŋ wi nchiŋ, yaka chi chi kəkə bəh mfa wi ba wi, na yaka si a kanjaki wi bieŋ biwə bichi.

2 Wi ni yisi num lə bəni bədəkə təkniki i wi, ayaka bieŋ biwə num i kaŋ yi bəni bədəkə wə bə təknə bəh bi, i tsə buku i jəbi wə ba wi nı keŋsi jəø.

3 Akə yakadəiŋ si yi kə i bukumbəiŋ. I jəbi wə bukumbəiŋ nı kə bwa bənchiə, bukumbəiŋ nı kə mfa i bieŋ biə bi sakaki i mbi wələ wə.*

4 Ayaka jəbi wə, jəbi nı dzə lansi kpreŋ, Nyə faaŋ Waiŋ wi, wi dzə miŋkpaŋa bwə wi, wi num tə i bənchi cheŋ.

5 Wi nı dzə ka ŋgaiŋ təinə bəni bə bə nı kə i bənchi cheŋ ka Nyə dzə bukumbəiŋ ka bwa bu.

6 Si Nyə kə wi dzə lə bukumbəiŋ ka bwa bu yakadəiŋ, wi ka chinji Kin'waka ki Waiŋ wi i shəm yibukumbəiŋ mə, ki bəoŋ wi a, “Abba, Ba wuŋ!”

* **4:3** Bieŋ biə bi sakaki i mbi wələ wə kələ numki bənchi bəh biŋ'waka.

7 Yi kə a Nyə kə wi fə lə mbεiŋ na chu numki mfá. Mbεiŋ si num lə bwa bu bə dzu. Si mbεiŋ kə bwa bu, yaka yi kə a mbεiŋ ni kwati lə biein biə wi jiə i bwa bu.

Bəəl lwa a bəni bə Galeshia ni dzani lə dzəh

8 A n̄i kə i kikpu wə, jəbi wə mbεiŋ n̄i kiəki kə Nyə, mbεiŋ n̄i nəmki mfá i ɳga bi biein biə mbεiŋ n̄i dzəki akə bənyə a kəbi bənyə.

9 Ayakalə, i liə si mbεiŋ si kiə lə Nyə, nabə a i liə si Nyə si kiə lə mbεiŋ asi mihi dzakaki, mbεiŋ chu nyani dəin i nəŋki i fiəni chu i jum wə i bənyə bə kilələ bələ wə, bə bə kaŋaki kə ɳga. Mbεiŋ nəŋki i chu num mfá i bənyə bəwə kəm nə?

10 Mbεiŋ shiki i chəkə bidəkə wə a bi kə bimbum bəh kifiəŋŋi kidəkə bəh jəbi widəkə i jia wə bəh jia kəm nə a?

11 Mbεiŋ fəki lə mihi ka lwaki bəh ɳga a nəm wuŋ wə mihi n̄i nəm i mbεiŋ kintəəŋ laka kilələ.

12 Bwa bə nih bəŋ, mihi kwuŋki kaŋ i mbεiŋ kwuŋni a mbεiŋ kwâni mbεiŋ nûmki asi mihi kə kəm bənchi, asi mihi n̄i kwuni ka numki ka mbεiŋ i jəbi wə mbεiŋ n̄i kə bənchi kəbi. Mbεiŋ ka num fə dəkə gia yichu yidəkə i mihi.

13 Mbεiŋ kiəki a a n̄i kə i ninshin si mihi n̄i fukuki ntum wi ndzəŋni wi Nyə i mbεiŋ a n̄i kə kəm mihi n̄i kə bəh mbεiŋ mihi gwein wə.

14 Namana yaka si mihi n̄i kə i jwεiŋ yələ wə lə, yi n̄i kə ka kiməmsi si ki dzə i mbεiŋ, mbεiŋ n̄i ka yəkə gεiŋ dəkə mihi, nabə i nyaan mihi. Ayaka mbεiŋ n̄i dzə mihi aka chinda wi Nyə widəkə nabə ka Klistus Jisəs wi mwi.

15 Mbεiŋ n̄i wəkəki lə ndzəŋni bəh mihi jəbi wiwə wə, aka num nə i liə a? Mihi kələ i dzaka a, asi kə a

bə dzaka a mbεiŋ bâayi dzékəh yimbεiŋ mbεiŋ nyâ i mih, ma mbεiŋ si baayi jəbi wə dzə si kə.

16 Mih fiəni chu lə mi wimbein wi mbaiŋjəni si mih fukuki ɣkəŋ i mbεiŋ na?

17 Bəni bə bə nəŋki i chusiki a bə kaŋaki lə kiŋkəŋ i mbεiŋ nalə, ayakalə bə nəŋki mbεiŋ i gia wə yi num kə yindzəŋni. Bə kəŋki a bukumbεiŋ gaali ma mbεiŋ jiə shəm num i bə wə.

18 Yi ndzəŋki a mi kâŋaki shəm i mi wə i gia yindzəŋni wə. Gia yələ kə chəŋ i jəbi wichi wə a kəbi a jəbi wə mih kə bəh mbεiŋ shəŋ.

19 Bwa bəŋ bə kə shəm yin, yi kə ka mih ni chu yisi yisini nnəmh i bwə mbεiŋ wəkə ləli, i tsə buku jəbi wə nəni ki Klistus bi numki i mbεiŋ wə!

20 Bə dzə a mih si kə bəh mbεiŋ i liə, ka mih kwuni dzəh yə mih dzakaki yein i mbεiŋ. Gia yələ mbεiŋ fə lə mfi laka mih lakani.

Chi chi i bwa bə Ablaham wə

21 Mbεiŋ bə mbεiŋ nəŋki i numki i bənchi chεiŋ, mbεiŋ fūku mih, ntə mbεiŋ wəkəki lə gia yə bənchi dzakaki a?

22 Bə kə bə nyaka a Ablaham n̄i kaŋaki bwa bənyuku bəfa, wi n̄i bwə widəkə bəh miŋkpaŋa wə wi n̄i kə mfa, bwə widəkə bəh miŋkpaŋa wə wi n̄i kəkə mfa.

23 Mfa wələ n̄i bwə wain wi a num i dzəh yə bə si bwə bwa bəchi yein. Ayakalə, miŋkpaŋa wə wi n̄i kəkə mfa bwə ɣ'wi biəli kiŋkaka kə Nyə n̄i kaka.

24 Bukumbεiŋ kələ i dzəgia yələ ka kifəkəni ki gia. Bəkaŋa bəfa bələ chusiki miŋkaiŋ mifa. Aga wə wi n̄i kə mfa dzə di bi miŋkaiŋ mə Nyə n̄i dzi bəh bəni bə Islae i ɣkwuŋ wi Sina wə. Bəni bəchi bə bə kə i miŋkaiŋ biwə chεiŋ kə mfa.

25 Aga dzə di bi miŋkaiŋ mə i N̄kwuŋ wi Sina wə wi kə i tumi ki Alebia wə, wi chu dzə tə di bi kwili wi Jelusaləm wə i liə, kəm bəni bə bə kə i kwili wiwə wə bəchi kə mfá i bənchi cheiŋ.

26 Ayakalə, bəni bə bə kə bə Jelusaləm wi bəiŋ kəkə mfá. Jelusaləm wiwə num nih wibukumbəiŋ.

27 Akə gia yə bə nyaka a,
“Wə miŋkpaŋa wə wə kə kaiŋni wə bwə kə, wə lāŋki.
Wə wə wə n̄i ka num nnəmh lə waiŋ, wə kāka kisuŋjuni.

Wə kīə a bwa bə miŋkpaŋa wə bə kə, bə kəŋŋ wi bi kaŋaki bwa bəduli tsə bə miŋkpaŋa wə wi kə a bəh nyuwi.”

28 Ayakadəiŋ, bwa bə nih bəŋ, mbəiŋ kə bwa bə Nyə, biəli asi Nyə n̄i kaka a liŋ asi Ablaham n̄i bwə Ayjik biəli si Nyə n̄i kaka.

29 A n̄i kə i jəbi wiwə wə waiŋ wə bə n̄i bwə asi bə si bwə bwa bəchi n̄i bwəŋ gvu i wə bə n̄i bwə i ḥŋga bi Kin'waka kə Nyə n̄i fə ka bə bwə wi. Yi kə tə a liŋ i gia yə yi kə i liə.

30 Bə nyaka i Kin'wakti ki Nyə wə kəm bəh gia yələ a nə a? Bə kə bə nyaka a,
“Kəŋŋ bw̄lili miŋkpaŋa wə wi kə mfa bəh waiŋ wi bəchi,
kəm waiŋ mfa kəkə bi gaa bieiŋ bəh waiŋ miŋkpaŋa wə wi kəkə mfa.”

31 Si yi kə yakadəiŋ bwa bə nih bəŋ, gia yichi yə mih dzakaki lə yi chusiki a bukumbəiŋ kəkə bwa bə miŋkpaŋa wə wi kə mfa. Bukumbəiŋ kə num bwa bə miŋkpaŋa wə wi kəkə mfa.

5

Klistus bw̄lili lə bukumbəiŋ i nəm wi mfa wə

¹ Klistus bwili lə bukumbεinj i nəm wi mfa wə. Wi bwili yakadəinj, ka bukumbεinj bəchi ma chu nūmki i nəm wi mfa wə i bənchi chεinj. Ayakadəinj, mbεinj nūmki a bindzən. Kiə mbεinj bi ma chu būm i līə i kimbuŋ ki nəm wi mfa wə.

² Mbεinj wôkəli ndzən̄gia yə mih Bəəl dzakaki. Mbεinj ka bum a bə sūn̄ mbεinj ka mbεinj numki chən̄ i Nyə nshinj, ma gia yə Klistus n̄ fə i mbεinj yi ni num kiləlo.

³ Mih chu dzakaki mih chəsi a mi wichi wə wi bum a bə suuŋ wi, yaka wi kaŋaki i j̄ləki bənchi bə Bəju bəchi si bə kə.

⁴ Mbεinj bəchi bə mbεinj nəŋki i num ŋgbə kəbi i Nyə nshinj akə kəm mbεinj jiəki bənchi, mbεinj k̄ləki a mbεinj gaali lə gwu yimbeinj bəh Klistus. Mbεinj bwili lə gwu yimbeinj i mbwili wə Nyə bwiliki bəni.

⁵ I bukumbεinj gia yə bukumbεinj tseinjki tsəki a ninshinj i yi wə, kə a Nyə bi dzə bukumbεinj ka bəni bə bə kə chən̄ i wi nshinj. Gia yələ kə yə Kinj'waka ki Nyə kə ki nəmki i bukumbεinj wə tsə dzəh i shəm yə bukumbεinj jiə i Klistus wə, ki fə a bukumbεinj wôkəliki.

⁶ Mbεinj k̄ləki a mi kabə num wə wi chiŋni lə bəh Klistus Jissəs, wi num bə suuŋ wi nabə wə wi kə maka bə suuŋ wi, yəmaka kaŋaki kə gia yidəkə i fə. Fwu wi gia kə shəm yə wi jiə i Klistus wə chusi i kiŋkən̄ wə.

⁷ Mbεinj ni yəkəki n'yəkə wi ndzən̄ni, a ka fə ndə a mbεinj bee i biəliki ŋkən̄ a?

⁸ Nkaiŋni ntəfi wələ ka buku dəkə i Nyə wə wi n̄ bəəŋ mbεinj i gia yələ wə.

⁹ Ntə mbεinj yintiki lə ndi wə bə si ti a, “Kimfəinj kimu bəkəliki lə nchwa a?”

¹⁰ Mih jiəki mfi i mbεiŋ wə kəm bə Bah a mbεiŋ kəkə i biəli gia yə bəni bədəkə dzakaki a kəbi a yə mihi dzakaki. Ayaka mi wə wi bəkəli mfi bimbeinj, a kəŋ a numki na ndə, yi kə a Nyə ni ləo lə ŋgəkə i wi wə.

¹¹ Bwa bə nih bəŋ, asi kə a mihi keiŋki mihi fuku a bə suuŋki bəni ka bə numki chəŋ i Nyə nshiŋ, bəni bé chu bwaŋki gvu i mihi cheiŋ kəm nə? Asi kə a yi numki yakadəiŋ, ma gia yələ mihi fukuki kəm a Klistus n̄ kpi i kintasi wə bəni wəkə yi yi bəkəli lə shóm yibə bəkəlini yi ma ni chu numki.

¹² I bəmaka bəni bə bə fumsiki mfi bimbeinj a bə sūnŋki bəni, mihi nəŋki a bə tsə i ninshiŋ i bwili kaasi gwú yibə.

¹³ Bwa bə nih bəŋ, Nyə n̄ bəŋ lə mbεiŋ a mbεiŋ ma chu nūmki i mfá wə. Ayakalə, si mbεiŋ chu keiŋki kə mfá, kiə mbεiŋ ma dzə a mbεiŋ kələ i fəki gia yichu si nyam yimbεiŋ yi gwu nəŋki. Mbεiŋ n̄mki num nəmni i bwa bə nih bəmbεiŋ i kiŋkəŋ mə.

¹⁴ Mbεiŋ fəki yakadəiŋ kəm bənchi bəchi kə num bə chiŋni i wimu wələ wə a,
“Wə kōŋki mi wə wi kə kəmsi i wə wə asi wə kəŋki gwu ya.”

¹⁵ Ayakalə, mbεiŋ ka dza ka wamyiki ka bíə, mi nəŋ i dzi wainnih wi, mbεiŋ ka tōkniki kəm mbεiŋ kələ i dza bəkəli gwú yimbεiŋ bəkəlini.

*Mi wə wi nəki si Kiŋ'waka ki Nyə chusiki
chu fə kə asi nyam yi gwu nəŋki*

¹⁶ Gia yə mihi dzakaki lə kə a, mbεiŋ n̄ki mbεiŋ bīəli num asi Kiŋ'waka ki Nyə chusiki mbεiŋ, yakadəiŋ mbεiŋ ma chu fiəni i fəki num asi nyam yi gwu yimbεiŋ nəŋki a mbεiŋ fəki.

17 Mih dzakaki lə kəm a gia yə nyam yi gwu nəŋki, a kəkə yə yi si biəli yə Kinj'waka ki Nyə nəŋki. Ayaka yə Kinj'waka ki Nyə nəŋki a kəkə yə nyam yi gwu biəliki. Biεiŋ bifa biələ kəkə i fiεiŋ fimu wə. Akə gia yə mbeiŋ kəkə i fâki gia yə mbeiŋ nəŋki.

18 Mbeiŋ ka nəki biəli num asi Kinj'waka ki Nyə chusiki i mbeiŋ, mbeiŋ ma ni chu fiəni i numki i bənchi cheiŋ.

19 Gia yichu yə nyam yi gwu si nəŋ kə bəni məŋni kə. Akə ntəkəli bəh i kwakaki gia kəm ntəkəli bəh nəki nəni kinyeŋ ki təkəlini.

20 Ayaka yi chu num i tsaki i bənyə bə kilələ bəh i laki nyεiŋ nabə i fiŋki nyεiŋ. Yi chu num i baiŋŋniki, i yəlikı, i ghəkəki bəh i kaŋaki shəm yi bəkəli bəh i kwakaki shəŋ a i gwu yi wə. Yi chu num i gaaliki bəni bəh i mi i gaali buku i bəni wə i kwati ŋ'wi mbaŋ.

21 Ayaka yi num tə i chiniki kindəŋ, mu mbih mə kwa bəh i muki kəm dzaka bəh i fəki gia yidəkə ka yələ. Mih dzakaki mih chəsi asi mih n̄i yisi dzaka lə i mbeiŋ a, bəni bə bə fəki gia yələ bi kwati kə di i kintəəŋ ki ŋkuŋ bi Nyə wə.

22 Ayakalə, biεiŋ biə bi bukuki i Kinj'waka ki Nyə wə kə biələ, kiŋkəŋ, kinsaŋli, kimbaŋŋni, shəm yi kaŋani, nəni kindzəŋni, ndzəŋni, i numki i ŋkəŋ wə,

23 i bəiŋŋniki i nəni wə, bəh i təkniki bəh gwu. Nchi widəkə kəkə wə wi waliki gia yələ.

24 Bəni bə bə kə bə Klistus Jisəs kə num bə baŋŋyi nyam yibə yi gwu bəh gia yichu yə gwu yibə yi fwuni nəŋki i kintasi ki Jisəs wə.

25 Si bukumbəiŋ nəki i liə i ŋga bi Kinj'waka ki Nyə wə, bukumbəiŋ fâki gia b̄ləli asi Kinj'waka kiwə

chusiki.

²⁶ Kiə bukumbεiŋ ma ghânsiki gwu. Kiə bukumbεiŋ ma bêkəliki shóm yi bəni bədəkə. Kiə bukumbεiŋ ma chiniki kindəŋ bəh bəni bədəkə.

6

Bəni bə Nyə gâmtiki bəni bəchi

¹ Bwa bə nih bəŋ, mbeiŋ ka dza yeiŋ mi widəkə i mbeiŋ kintəeŋ num wi gbə i chu wə, mbeiŋ bə mbeiŋ nəki asi Kin'waka ki Nyə nəŋki, mbeiŋ mâmssi i tâfi wi a wi bûku i chu biwə kintəeŋ. Ayakalə, jəbi wə mi bə təfi mi, wi ka tâfiki bəh kimbaŋni tâknii i yeiŋ a wi tə ma gbə i mməmsi wə.

² Mbeiŋ gâmtiki bwa bə nih bəmbeiŋ i bəŋgəkə bəbə wə. Mbeiŋ ka fâki yakadəiŋ yaka mbeiŋ jiəki lə nchi wi Klistus.

³ Mi kabə dzo gwu yi a ŋgaiŋ kə fię fidəkə, wi kəbi na fię fiwə, wi fwəkyiki gwu yi.

⁴ Mi whichi tsēiŋ kimfə ki i gia yə wi fəki, wi yeiŋ a ŋgaiŋ fəki lə chəŋ a. Wi kabə fəki chəŋ, wi ka kəksiki gwu yi. Ayakalə, kiə wi ma fəkəniki gwu yi bəh mi widəkə.

⁵ Mbeiŋ kîəki a mi whichi kaŋaki i gîŋ ntıə wi.

⁶ Mi kabə lanı mi bəh gia yi Nyə, mi wə bə laniki wi gâa bieiŋ biə bi kə bindzəŋni bichi wi nya mi wə wi laniki wi.

⁷ Kiə mbeiŋ ma fwəkyiki gwú yimbεiŋ. Nyə kəkə kiyun. Mbeiŋ kîəki a fię fiə mi gbəli akə a fifiə wi bi kəhki.

⁸ Mi ka gbəli ŋgəkə wi a num gia yə nyam yi yi gwu nəŋki, ma wi bi kəh shəŋ gia yə nyam yi yi gwu nyaki a num kpi. Mi ka gbəli ŋgəkə num gia

yə Kiŋ'waka ki Nyɔ nəŋki, ma wi bi kəh nəni kə ki bi tsə kaa kə a num kə Kiŋ'waka ki Nyɔ nyaki.

⁹ Ayakadəinj, kiə bukumbəinj ki bôh kə i fəki già yindzəŋni, kəm jəbi bi dzə kpeinjki ma bukumbəinj bi kwati ŋkəh wiwə i jəbi wə bukumbəinj ka bəh dəkə.

¹⁰ Yaka yi kə a, na i winainj jəbi wə bukumbəinj kwati dzəh, bukumbəinj ka fəki già yindzəŋni i bəni bəchi, kighə i bə bə kə i chwəŋkijun ki bəni bə bumni wə.

Ndzaka wi gəksini

¹¹ Mbəinj yɛinj si dzákəh yi kinjwakti yələ fa kə yimbum yimbum! A nyaka mih bəh kaŋ yinj!

¹² Bəmaka bəni bə bə nyiniki a bə sūnjkı mbəinj, akə bə bə nəŋki i chusiki gwu i già yi nyam yi gwu. Bə fəki yakadəinj ka bəni bi ma bwaŋki gvu i bə cheinj kəm già yə bə fukuki a Klistus n̄ kpi i kintasi wə.

¹³ Na bəni bə bə kə bə suuŋ lə bə jiəki kə bənchi bəchi. Ayakalə, bə nəŋki alə a jəbi wə bə suuŋ mbəinj ka bə chəkəki kijum a mbəinj fə già yə bə kəŋki a yi num i gwu yimbeinj wə.

¹⁴ Ayakalə, i mih, mih kəkə i lansi num i chəkəki kijum i già yidəkə wə a kəbi a i già yə a Bah wibukumbəinj Jisəs Klistus n̄ kpi i kintasi wə. Akə i kintasi kələ wə bieinj bi fa kuku kə num bi kpi bi gaali bəh mih, mih tə gaali bəh bi.

¹⁵ Mi ka num, num bə suuŋ wi nabə a bə ka suuŋ dəkə wi, yəmaka kaŋaki kə già yidəkə i fə. Fwu wi già kə a, Nyɔ kəiŋsi mi a wi numki wimfiaŋ.

¹⁶ Kimboiŋni ki Nyɔ bəh nsheinj yi dzə i bəni bəchi bə bə bieli dzəh yələ, bə bə si num lə bəni bə Islae bə Nyɔ.

17 Ayaka i yisi i liə wə i tsəki, kiə mi ma chu nyâki
ŋgəkə i mih, kəm bali biə bi kə i mih wə chusiki a
mih kə mi wi Jisəs.

18 Bwa bə nih bəŋ, ma Bah wibukumbəiŋ Jisəs
Klistus chūsi mbeinj bəchi bəh shəm yi yindzəŋni i
bin'waka bimbeinj wə. Yi nûm ayaka.

**Kin̄wakti ki Nyɔ Min̄kain̄ Mifian̄
Chungmboko: Kin̄wakti ki Nyɔ Min̄kain̄ Mifian̄ (New
Testament+) for Cameroon**

copyright © 2021 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chung (Cung)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Apr 2025 from source files dated 1 May 2025

ff8b447d-0e78-5782-840d-48c27035a093